

Upodablajoča umetnost

I. Grohar je bil razstavil pri Schwentnerju m. m. več novih slik. Največ je pokrajin v secesionistni maniri. Pravzaprav so to le bolj načrti v »pleinairu« . . Sivozeleno na sivozelenem . . . Ta način slikanja je pač sedaj moderen. Med pokrajinami je bila tudi neka potretna studija, glava starega kmeta, žal, tudi v sivozelenem tonu. Portret sam na sebi je pravo umetniško delo z markantnimi, koščenimi potezami. Grohar je menda le v prvi vrsti portretist. Pričakujemo še veliko lepih stvari od njega!

Umetniške razstave letošnje zimske sezone v Petrogradu. V dvorani Apolonovi in Rafaelovi ter v vestibulu tukajšnje akademije umetnosti je otvorena razstava slik, etudov in risb dveh prvorazrednih ruskih umetnikov, profesorjev in udov umetniškega društva »Peredvižnikov« V. E. Makovskega in E. E. Volkova.

Razstava obsega nad 800 umotvorov, za dva umetnika res veliko število. Dasi število v umetniškem oziru ni ravno važno, ampak le to, kako je ustvarjen umotvor, naj bi si bila to še tako mala slikica, vendar je večina izmed njih izborna in zanimiva.

V. E. Makovski, Moskvičan, mlajši izmed znamenitih bratov slikarjev Makovskih, katerih imena so že davno uvekovečena v ruski zgodovini umetnosti ter slove po Rusiji kakor tudi v drugih krajih zapadne Evrope, razstavlja okrog 400 žanrovih, portretnih in pokrajinskih slik, med katerimi pa vendar presezajo žanrove slike iz sedanjega ruskega bitja.

Izmed najbolj izbornih žanrovih slik omenjam: »Krestni hod« (procesija), katera se odlikuje po svoji natančni dovršenosti, da, že v malenkostih, tipih in čuvstvu zraka. »Krah banke« se odlikuje po tragičnokomični kompoziciji. »Ruski korolj Lir«, »Igra v soldati«, posebno zračno naslikana scena dečkov na vrtu. »Na gastroli« (na obisku), bogato šaljiv izraz. »Druzjá prijatelji«. »Švejar (vratar). »Utešitelj«, zelo ginljiva scena. »Akteri«. »Beseda«. »Sapožnik (črevljar) iz Malorusije«. »Nočležni dom« itd. Izmed teh slik se večina nahaja v raznih znamenitih galerijah. Dalje razstavlja osem večjih portretov, med katerimi pa je najboljši portret umetnikovega sina. Predočuje ga kot slikarja v atelieru, in res, dasi je še mlad, vendar že dovršen slikar, ki uživa že sedaj obširno popularnost. Med pokrajinskimi slikami nahaja se mnogo raznovrstnih vidov iz raznih krajev Rusije kakor tudi zapadne Evrope, največ pa je maloruskih in finlandskih. Večina iz njih se odlikuje po svojem prijetno veselem sestavu in posebno sočnatem solnčnem koloritu. V stranski sobi ob Apolonovi dvorani pa visi nad 50 raznih perorisnih in tušnih skic k ilustracijam Gogolovske poeme »Mertvije duši«, katere pa ne zaslužijo posebne pohvale, ker poleg svojega, dasi živega humorja napravijo na gledalca neki »puhel« vtisk. Mnogo je tudi še drugih skic izza časa kronanja sedanjega carja Nikolaja II. v Moskvi. Tu nahajamo oljnate slike, akvarele, a tempera, tuš itd. V večini dokazuje starček-slikar, da je kos vsem specialnostim in da še vedno uživa največje veselje v slikarstvu.

Značaj njegovega slikanja je torej žanr, navadno v slikah ne ravno ogromne velikosti, kjer predočuje glavno tipe in scene iz sedanjega ruskega življenja z živahno-sočnatim koloritom in neko ginljivo duševno ekspresijo.

V izbiranju sujetov nas spominja v marsičem nemškega Knausa, toda lahko mu priznamo, da ga preseza v mnogem

E. E. Volkóv, pokrajinski slikar, razstavlja tudi nad 400 slik in raznih študij. Iz večjih najboljših slik omenjam: »Močvirnati gozd«, zelo efektno in harmonično z detalijami, naslikano nekoliko drevesnih debel na prvem planu. »Gozdni požar«, »Jesen«, »Merrekül« (vas v Estlandiji) in »Drevored jeseni«, katere slike nam dokazujejo dovrišenost tega umetnika. Dasi je drugih večjih slik tudi še mnogo, vendar se opaža na vseh neka preveč zamučena dovršenost, katera izpreminja drevje in druge predmete v neke cunjaste oblike, ki zelo kvarijo s tem vtisk, katerega napravijo na gledalca drugi izborni umotvori.

Popolnoma drugačen vtisk pa napravijo v ogromnem številu njegove male skice iz narave. Tukaj se mi šele pravzaprav spoznavamo z nadarjenostjo tega marljivega umetnika. Kako sveže barve! Koliko solnca! Zdi se ti, kakor da se v resnici nahajaš v kakem idilskem gozdnem koticu, na bregu reke ali morja.

Peter S. Žmitek (Petrograd.)

Med revijami

»**Volné Směry**«, ilustrovani umetniški mesečnik češki, je posvetil skoro vso svojo letošnjo febr. št. našemu rojaku, arhitektu Jožefu Plečniku. Na uvodnem mestu piše urednik, gosp. Kotěra, sam o Plečniku jako simpatično. J. Plečnik je bil prišel leta. 1895. na dunajsko akademijo ter je v kratkem času vzbudil zanimanje svojih učiteljev in spoštovanje svojih tovarišev. Plečnik je pristaš moderne Wagnerjeve arhitekture. S svojih potovanj po Italiji je prinesel v svojih prsih s seboj duh antike, antična arhitektura mu je vzor. Najgenialnejše delo Plečnikovo je doslej načrt za Gutenbergov monument na Dunaju. Za ta model je bil odlikovan s prvo nagrado. Žal, da se Plečnikov načrt ni bil uresničil. Preprečili so to tisti filistri, ki, oprti na svojo mošnjo, povsod vtičejo svoj nos in si prilastujejo prvo besedo tudi v umetnosti, o kateri ničesar ne razumejo! Nekateri so tudi zato intrigirali proti uresničenju Plečnikovega modela, ker je Plečnik — Slovan!.. »Volné Směry« prinašajo celo vrsto Plečnikovih načrtov v umetniških reprodukcijah. »Volné Směry« izdaje češko umetniško društvo »Manes«. Ta revija se po svoji ukusni elegantnosti lahko meri s prvimi umetniškimi časopisi francoskimi, angleškimi in dr., in »Volné Směry« pričajo, na kako visoki stopinji stoji pri Čehih upodablajoča umetnost

»**Vienac**« izhaja počenši z novim letom v povečani obliki z ilustracijami in prinaša obilo dobro izbranega gradiva izpod priznanih peres. Ureja ga vseučiliški profesor dr. Gjuro Arnold.

»**Hrvatska Misao**« se zove nova zagrebška smotra, ki je začela izhajati preteklega meseca. »Hrv. Misao« se bo pečala z narodnim gospodarstvom, književnostjo in politiko. Urednik je dr. Mazzura. Hrvati so imeli že več takih smoter, ki so pa vse zaporedoma že v prvem letniku pomrle. Program »Hrv. Misli« je lep in obeta veliko. Upamo, da se list vzdrži na površju.